

12. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

1. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 12

Kazanım: 1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.

1. Mustafa Kemal, 1881 yılında Selanik'te doğdu. Selanik denize açılan kozmopolit bir liman şehriydi. Hristiyanların Müslümanlara ve Yunanlılara, Slavların Türklere ve birbirlerine karşı ayaklandıkları, Rumeli'nin tümünü oluşturan çeşitli unsurların birbirinden kopup dağıldıkları bir tedirginlik çağı... Millî duyguları kabarmış olan bu topluluklar, imparatorluktan silkinip kurtulmaya ve ülkeyi Yunanistan, Bulgaristan ve Sırbistan yararına kesip biçmeye çalışıyorlardı. Yayılma isteği peşinde koşan büyük devletler, birbirlerine rakip Rusya ve Avusturya-Macaristan imparatorlukları, bitişik sınırları arkasında entrikalar çeviriyor, uydularını ayaklandırıyor, vakti gelince harekete geçip bölgeyi istila için hazırlık yapıyorlardı. İngiltere toprak kazanmak için değilse bile daha doğudaki sömürgeleriyle olan ulaşım yollarını koruyabilmek için bir kuvvet dengesi kurmak çabasındaydı. Böylece Mustafa'nın doğduğu sıralarda bir zamanlar Batı nasıl Doğu'nun önünde dize gelmişse Doğu da Batı'nın önünde dize geliyor ve Osmanlı İmparatorluğu gerilemiş ve çöküşüne doğru hızla kayıyordu.

Dağ eteklerinden yukarıya doğru tırmanan, büyük, durgun körfezinin sularına yayılan Selanik, çevresindeki Roma, Bizans ve Türk surlarının sınırlarını çoktan aşmış, çağdaş Batı ölçüsündeki rıhtım ve bulvarları boyunca gelişmeye başlamıştı. Coğrafya durumu ve bundan doğan tarihi, ona kozmopolit bir şehir niteliği vermişti. Yıkık istihkâmlarının üzerindeki karmakarışık çatıların arasından minareler ve çan kuleleri yükseliyordu. Halkı, kat kat yaşar gibiydi. Müslüman mahallesi en yukarıdan, tepeyi çevreleyen Orta Çağ surlarından başlar; Arnavut kaldırımlı, dik, dolambaçlı sokaklardan meydana gelen bir labirent hâlinde aşağıya doğru inerdi. Bunun altında ve limanın çevresinde, nüfusun aşağı yukarı yarısını oluşturan Museviler otururlardı. Rum Mahallesi ikisi arasında, şehrin merkezini kaplar; çevresinde de denizle dağ arasında çeşitli yönlerle doğru Bulgar, Ermeni, Ulahların ve en önemlisi her milletten Frenklerin mahalleleri uzanırdı. Frenkler İngiltere, Fransa, Almanya, Avusturya, İtalya ve Portekiz'in zengin tüccarlarıyla güçlü konsoloslarıydı.

Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu bu siyasi ve sosyal durum Mustafa Kemal Atatürk'ün düşünce yapısını nasıl şekillendirmiştir?

Kazanım: 1.2. 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder.

2. Sultan II. Abdülhamid "... orduyu politikadan çekebilseydik... Hanedana karşı olanlar, hanedandan yana olanlar diye bölündü yeni baştan ordu, 93 Muharebesi'ni kaybettik. 93 Muharebesi'ni niçin kaybettiysek Balkan Harbi'ni de onun için kaybettik. Tarih değil, hatalar durmadan tekerrür ediyor... Ordu, gayesi içinde elindeki kuvveti kullanırsa meşru, gayesi dışına kayarsa gayri meşrudur. Belki bazı şeyleri yakar, yıkar ama sonunda kendisi de yıkılır." demiştir.

Sultan II. Abdülhamid'e göre Balkan Harbi'nin kaybedilmesinin temel nedeni nedir? Açıklayınız.

Kazanım: 1.3. I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.

3.

Çanakkale Müdafaası ve 57. Alay

“Kahramanlar Savaşı” olarak Türk ve Dünya tarihine geçen bu cephe savaşında yaklaşık bir milyona yakın verilen kayıpla birlikte çarpışmaların şiddetine bakıldığında insanlık tarihinin şahit olduğu en büyük savaşlardan biri olduğu unutulmamalıdır. (...) 19. Piyade Tümenine bağlı üç alaydan biri olarak Tekirdağ Yarçeşme mevkiinde 1 Şubat 1915 tarihinde konuşlandırılan 57. Alay'ın Komutanı Hüseyin Avni Bey'dir. 22 Şubat 1915 tarihinde törenle sancağı verilen 57. Alay, 23 Şubat 1915 tarihinde Çanakkale'ye doğru yola çıkarak 25 Şubat 1915'te Eceabat'a, sonrasında ise genel ihtiyat (yedek) olarak 26 Mart 1915'te Bigalı köyüne intikal etmiştir. (...) 57. Alay'ın Conkbayırı'na hareket eden üç taburu ve bir dağ bataryasını oluşturan yaklaşık 3000 subay ve askeri, Conkbayırı'nda kendisinden yaklaşık 6 kat daha büyük bir düşman gücüne karşı taarruza geçmiştir. Büyük bir kısmı bu taarruzda şehit olmuş, ancak çıkarmayı durdurmuş ve düşman unsurlarının hedeflerine ulaşmasına canları pahasına engel olmuştur. (...) Göstermiş olduğu büyük kahramanlıkla dünya tarihine geçen 57. Alay; milletimizin inancını, savaş gücünü, kuvvet ve kudretini bütün dünyaya bir kez daha ispat etmiştir.

Buna göre 57. Alay'ın Çanakkale Müdafaası'ndaki rolü ve bunun Türk milleti üzerindeki etkileri nelerdir? Açıklayınız.

Kazanım: 1.4. I. Dünya Savaşı'nın sonuçlarını Osmanlı Devleti ve Batılı devletler açısından değerlendirir.

4. I. Dünya Savaşı'nı bitiren antlaşmaların ortak özellikleri şunlardır:

- Mağlup devletler yeni kurulan devletlere toprak verdi.
- Yenilen devletlere ağır siyasi, askerî, ekonomik kısıtlamalar getirildi.
- Savaş sonrası imzalanan antlaşmalar barış getirmedi.
- Wilson İlkeleri dikkate alınmadı.

Buna göre, I. Dünya Savaşı'nın galibi olan devletlerin gerçekleştirmek istedikleri amaçlar nelerdir? Açıklayınız.

1. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 12

Kazanım: 1.4. I. Dünya Savaşı'nın sonuçlarını Osmanlı Devleti ve Batılı devletler açısından değerlendirir.

5. Wilson İlkeleri, I. Dünya Savaşı sonrasında barışın sağlanmasını, devletler arası sorunların ise kurulması planlanan "Milletler Cemiyeti" aracılığıyla silah kullanılmadan çözülmesini amaçlamıştır. Osmanlı Devleti ve diğer yenilen devletler Wilson İlkeleri'ne güvenerek I. Dünya Savaşı'ndan çekilmişlerse de İngiltere ve Fransa başta olmak üzere emperyalist devletler, savaş sonunda imzalanan antlaşmalarda Wilson İlkeleri'ne aykırı olarak yenilen devletleri işgal edip onlara ağır savaş tazminatları ödetmişler ve bu bölgelerde siyasi, sosyal ve ekonomik baskı ortamı oluşturmuşlardır.

İtilaf Devletlerinin I. Dünya Savaşı sonrası imzalanan antlaşmalarda Wilson İlkeleri'ne aykırı maddelere yer vermesi ne gibi sonuçlara yol açmıştır?

12. SINIF 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağı- nın önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

12. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	1. Sınav		
		İl/ilçe Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
			1. Senaryo	2. Senaryo
20. YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ VE DÜNYA	12.1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.	5	1	1
	12.1.2. 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder.	3	1	1
	12.1.3. I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.	5	2	1
	12.1.4. I. Dünya Savaşı'nın sonuçlarını Osmanlı Devleti ve Batılı devletler açısından değerlendirir.	5		1
MİLLÎ MÜCADELE	12.2.1. Kuvay-ı Millîye hareketinin oluşumundan Büyük Millet Meclisi'nin açılışına kadar olan süreçte meydana gelen gelişmeleri açıklar.	2	1	1

- İl/ilçe genelinde yapılacak ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular üzerinden, 20 soru göz önünde bulundurularak planlama yapılmıştır.
- Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

1. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 12

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 1, 2, 3 ve 5. sorular
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 4. soru

1. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 12

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: 12.1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.

b) Selanik, Manastır, İstanbul, Şam ve Sofya şehirlerindeki siyasi ve sosyal ortamın, okuduğu kitapların, yerli ve yabancı düşünürlerin ve fikir akımlarının Mustafa Kemal'in fikirlerine etkisi ele alınır.

1. Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen Türk yazar ve düşünürlerden birinin ismini yazınız.

Kazanım: 12.1.2. 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder.

b) Balkan Savaşları sonucunda Osmanlı Devleti'nin sınırlarının değişmesine ve bu savaşların Osmanlı toplum yapısına etkilerine değinilir.

2. Büyük umutlarla kurulan Meşrutiyet düzeni Osmanlı halklarını bir arada tutmaya yetmemiş, bunun ardından millî savaşlar başlamıştı. 1910'lar Türkiye'sinde savaş âdeti kanıksanmış bir sosyal gerçek olmuştu. Yaklaşık dört milyon nüfusun yaşadığı Osmanlı Devleti'nin gözde bölgesi Rumeli, sınırlarımız dışında kaldı. Rumeli'de oturan savaş mağduru insanlar tarifi imkânsız acılar içine sürüklendiler. Malını mülkünü, evini barkını arkada bırakan insanlar İstanbul yönüne akın etmeye başladı. Bu muhacir insanlar arasında tifo ve kolera salgınları görüldü, birçok kişi bu nedenle hayatını kaybetti. Evsiz barksız, yurtsuz kişilerin çoğuna ne yazık ki gerekli konutlar sağlanamadı; çaresiz insanların çoğunluğu birkaç yılını gecekondularda geçirmek zorunda kaldı.

Buna göre savaşların Osmanlı toplumu üzerindeki sosyal etkilerini açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: 12.1.3. I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.

3. I. Dünya Savaşı sırasında Galiçya Cephesi'nde Alman ve Avusturya-Macaristan birlikleri ile Osmanlı askerleri Rus ordularını mağlup etti. Makedonya Cephesi'nde Bulgar ordusu ile Osmanlı kuvvetleri Sırp'ları yenilgiye uğrattı. Romanya Cephesi'nde Alman ordusu ile birlikte hareket eden Osmanlı birlikleri Romanya'nın ele geçirilmesini sağladı.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda ittifak yaptığı devletleri yazınız.

Kazanım: 12.1.3. I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.

c) Çanakkale Cephesi'ndeki deniz ve kara zaferleri ile Irak Cephesi'ndeki Kut'ül-Amâre Zaferi'ne, Kafkas İslam Ordusuna ve Medine Müdafaası'na değinilir.

4. Osmanlı Devleti'nin Çanakkale Savaşlarını kazanmasının I. Dünya Savaşı sürecine etkilerinden birini açıklayınız.

1. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 12

SENARYO 1

Kazanım: 12.2.1. Kuvay-ı Millîye hareketinin oluşumundan Büyük Millet Meclisinin açılışına kadar olan süreçte meydana gelen gelişmeleri açıklar.

5. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Osmanlı ordusunun dağıtılması, ülkenin dört bir yandan işgal edilmesi ve Osmanlı hükûmetlerinin işgallere sessiz kalması üzerine Türk halkının vatanseverlik duygusuyla bir araya gelerek oluşturduğu bölgesel ve düzensiz direniş kuvvetlerine ne ad verilir?

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
3 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 1, 2 ve 5. sorular
2 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 3 ve 4. sorular

1. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 12

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 12.1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.

b) Selanik, Manastır, İstanbul, Şam ve Sofya şehirlerindeki siyasi ve sosyal ortamın, okuduğu kitapların, yerli ve yabancı düşünürlerin ve fikir akımlarının Mustafa Kemal'in fikirlerine etkisi ele alınır.

1. Mustafa Kemal'in, Selânik'te öğrenim gördüğü yıllarda burada etnik olarak Türk, Yunan, Makedon, Bulgar ve Yahudilerden oluşan azınlıklar ile Müslümanlar birlikte yaşıyordu. Düşüncelerin rahatlıkla ifade edilebildiği ve farklı siyasi görüşlerin boy gösterdiği şehirde çok zengin bir basın-yayın ortamı göze çarpmaktaydı.

Selânik şehrinin bu özelliklerinin, Mustafa Kemal'in demokrasi düşüncesini benimsemesindeki etkisi nedir? Açıklayınız.

Kazanım: 12.1.2. 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder.

b) Balkan Savaşları sonucunda Osmanlı Devleti'nin sınırlarının değişmesine ve bu savaşların Osmanlı toplum yapısına etkilerine değinilir.

2. Büyük umutlarla kurulan Meşrutiyet düzeni Osmanlı halklarını bir arada tutmaya yetmemiş, bunun ardından millî savaşlar başlamıştı. 1910'lar Türkiye'sinde savaş âdeti kanıksanmış bir sosyal gerçek olmuştu. Yaklaşık dört milyon nüfusun yaşadığı Osmanlı Devleti'nin gözde bölgesi Rumeli, sınırlarımız dışında kaldı. Rumeli'de oturan savaş mağduru insanlar tarifi imkânsız acılar içine sürüklendiler. Malını mülkünü, evini barkını arkada bırakan insanlar İstanbul yönüne akın etmeye başladı. Bu muhacir insanlar arasında tifo ve kolera salgınları görüldü, birçok kişi bu nedenle hayatını kaybetti. Evsiz barksız, yurtsuz kişilerin çoğuna ne yazık ki gerekli konutlar sağlanamadı; çaresiz insanların çoğunluğu birkaç yılını gecekondularda geçirmek zorunda kaldı.

Buna göre savaşların Osmanlı toplumu üzerindeki sosyal ve ekonomik etkilerini açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: 12.1.3. I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.

c) Çanakkale Cephesi'ndeki deniz ve kara zaferleri ile Irak Cephesi'ndeki Kut'ül-Amâre Zaferi'ne, Kafkas İslam Ordusuna ve Medine Müdafaası'na değinilir.

3. Osmanlı Devleti'nin Çanakkale Savaşlarını kazanmasının I. Dünya Savaşı sürecine etkilerinden ikisini açıklayınız.

Kazanım: 12.1.4. I. Dünya Savaşı'nın sonuçlarını Osmanlı Devleti ve Batılı devletler açısından değerlendirir.

4. I. Dünya Savaşı'nın siyasi sonuçlarından ikisini Avrupalı devletler açısından değerlendiriniz.

1. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 12

SENARYO 2

Kazanım: 12.2.1. Kuvay-ı Millîye hareketinin oluşumundan Büyük Millet Meclisinin açılışına kadar olan süreçte meydana gelen gelişmeleri açıklar.

5. Kuvay-ı Millîye hareketi nedir? Yazınız.

